

Missziói Magazin

1998/2

Az Evangélikus Missziói Központ kiadványa

„Záporodra várunk...”

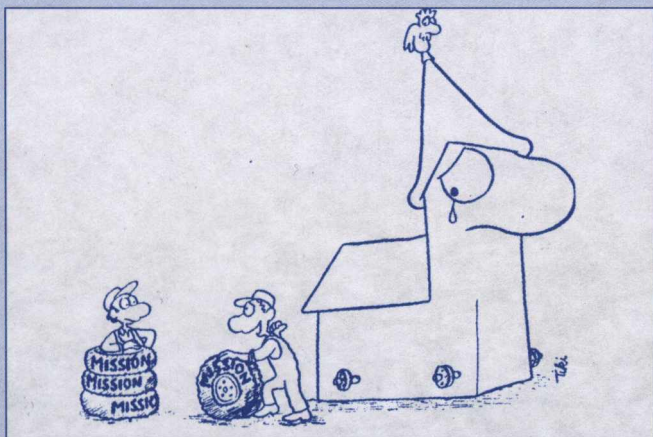

Stabil egyházat akarunk?

A stabilitás bűvös jelszavá lett napjainkban. A kormányok gazdasági, politikai stabilitási programot hirdetnek. A nemzetközi szervezetek a stabilitás biztosításán fáradoznak a különböző válságövezetekben. Szeretnénk stabil forintot, stabil munkahelyet, stabil közbiztonságot és folytathatnám milliók vágylistáját...

De vajon az egyház álma is valamiféle stabilitás lenne?!

A '97-es német missziói évkönyv alábbi, keserűen szellemes karikatúrája elgondolkoztathat: *miféle stabilitást álmodunk?*

Most már stabilan áll!

A dinamikus mobilitást szimbolizáló „misszió-kerekek” le szerelése sokunknak ismerős... Nem olyan távoli a történet, köztünk élnek, akik jól emlékeznek a „kerékleszerelő mesterekre”... Ők voltak azok, akik mindenféle eszközzel igyekeztek amputálni a számukra nemkívánatos egyházi „kinövéseket” Mindent megtettek azért, hogy a templomok falai közé gettósítsák a kihalásra szánt keresztyéneket...

A történelem Ura másként döntött. Nem a templomokat zárták be, nem a keresztek tűntek el az épületek homlokzatáról. Kinyíltak a határok, kapuk, ajtók. Az egyház friss levegőhöz jutott, fellélegzett...

De vajon visszakérültek-e az amputált „kerekek”? *Mozdul-e egyházunk?* Vagy még tart a dermedt várakozás, egyfajta ki-várás? Igaza lenne annak a papnak, aki Gyurkovics Tibor:

„Jónás a tők alatt” című írásában szerepel? Ő így vall: „Az egyház túlélő szervezet. Az ötvenes éveket is túl kellett élnünk. És így tovább, hatvan, hetven. Békét akar az egyház...”

De vajon miféle béke lenne ez? A temető halotti csendje? Az állóvíz poshadt nyugalma? Vajon nem inkább az idézett pappal vitatkozonak van igaza, aki így érvel: „Nincs minden időben béke! Elfogy az egyház, mint a szalonna, szeletelve, vagy megavasodik a kamra-sutban, ha sokáig áll. A túlélő szervezet elpusztul... Tűz van, papám! Nem tett szett észrevenni? Hogy a kultuszminiszter óvott a világnézeti neveléstől? Semleges gyermekek kellenek néki! Nem veszi észre az egyház, hogy széthordják a hit épületét?” (Magyar Nemzet 1998. március 21.)

Valóban ébredni, mozdulni kellene, sőt lehetne pünkösdi közelében, pünkösdi reményében. Megdöbbenően aktualizak még ma is Ignatiosz metropolitának harminc évvel ezelőtt, az Egyházak Világtanácsának uppsalai nagygyűlésén elhangzott szavai:

„Szentlélek nélkül:

távoli az Isten,
Krisztus a múlté, az evangélium holt betű,
az egyház egyszerű szervezet, a tekintély uralkodás,
a misszió propaganda,
az istentisztelet emlékek földidézése
és a keresztyén cselekvés rabszolgamorál.

De Őbenne:

a feltámadott Krisztus itt van,
az evangélium életerő,
az egyház szentháromságos közösség,
a tekintély szabadító szolgálat,
a misszió Pünkösöd...”

Mi mással válaszolhatnánk erre a nagy lehetőségre, mint pünkösdi énekeink könyörgő soraival:

„Záporodra várunk, öntözd meg egyházunk mezejét, ne késs!”

„Isten élő Lelke jöjj... oldj fel, küldj el, tölts el tűzzel!”

Gáncs Péter

Keressük az MM nevét!

Az ősszel immár három esztendeje lesz, hogy megjelent a Missziói Magazin első száma. Szinte azóta keressük a frappáns, mobilizáló nevet, ami tömören kifejezné az újság célját, küldetését.

Mivel eddig nem találtunk igazán jónak tűnő megoldást, Olvasóink segítségét kérjük. Várjuk ötleteiket, konkrét címjavasla-taikat. Terveink szerint, ha megtalálnánk a tömör, lehetőleg egyszavas címet, akkor a jövőben alcímként használnánk az „evangélikus missziói magazin” megjelölést. Reméljük, őszre tervezett számunk már a megtalált új címmel jelenhet meg. Természetesen a legjobb ötleteket nyilvánosságra hozzuk, és az ötletgazdák jutalomban részesülnek.

Előre is köszönjük Olvasóink segítségét!

KREATÍV SZERETET

Éppen indulóban volt. Zsibrikre, a református Kallódó Ifjúságot Mentő Misszióba hívták csendesnapra drogos, alkoholista fiatalok közé. „Ha valahol, hát itt aztán igazán hitelesen kell hirdetni az igét” – mondta. Szeverényi Jánossal, az Északi Egyházkerület missziós lelkészével beszélgettünk az MM legutóbbi számában megjelent „Szociális feltámadás” című vezércikke apropóján.

János, hogyan kerültél kapcsolatba társadalmunk legelesettebb tagjaival, a „szociális hálóból” kihullott hajléktalanokkal?

1994 őszén keresett meg egy szociális munkás ismerősöm azzal, hogy a VIII. kerületi Családsegítő Központ olyan lelkes, „megszállott” munkatársat vár sorai közé, aki vállalja a főváros legproblémásabb részének, a „Dzsumbujnak” nevezett városrésznek a gondozását. Lelkészi tevékenységem mellett részidőben, hetente kétszer jártam a kerület utcáit. Hajléktalanokat, krízishelyzetben levőket, magatehetetleneket kerestem. A templom melletti valóság mindig is foglalkoztatott.

Meggyőződése, hogy Jézus Krisztus kint van az utcán. Mi sem zárkozhatunk be a lelkési hivatal falai közé.

Fővárosi magány

Szeverényi János egy volt nevelőotthonos cigány fiúval

Az ilyen súlyos helyzetben lévő emberekkel sokszor még a kommunikáció is nehéz, vagy lehetetlen...

Volt, akihez mentőt hívtam, másokat a családsegítő irodájába vittem. Lelki segítséggel, munkakereséssel, életviteli tanácsal próbáltuk elindítani – a segítségre szoruló bevonásával, maximális együttműködésével – a rehabilitációs folyamatot. Nagyon sokat tanultam az ottani kollégáktól. Hivatásuk szakmai részét – legalább alapszinten – jó lenne minden lelkésznek elsajátítania, hogy ki ki hatékonyabban véghezvethesse szolgálatát.

Gyülekezeti munka mellett hogyan vállalható fel egy – szintén teljes embert igénylő – missziós terület?

Ezzel a kérdéssel én is szembesültem két év után. 1995 nyarán kerültem Kelenföldre,

egy ideig még párhuzamosan végeztem mindkét hivatást, majd rájöttem: a gyülekezeten belül is óriási az igény a szociális segítő, felkaroló tevékenységre. Hiszen egy gyülekezetben a társadalom keresztmetszetét láthatjuk: a szegénység, munkanélküliség, a családi krízisek mindenütt jelen vannak. A lelki munkát nem lehet elképzelni a tagok élethelyzetének vizsgálata, figyelmes feltárása nélkül. Anyaszentegyház vagyunk. Egy anya egyaránt gondozza gyermekeit testi, lelki és szellemi értelemben. Isten legfőbb ajándéka a bűnbocsánat. De az evangélium hirdetése következményekkel jár, gyümölcsöket érlel az ige befogadójában. Előbbi a prioritás, de az utóbbi – a tevőleges, testi gondoskodás – sem mellőzhető. Tudathasadásos az a keresztyénység, amely két „én”-ről, egy „hívó” és egy „normális” énről tud. A bűnbocsánat evangéliuma semmivel sem helyettesíthető, de a kreatív szeretetre szóló küldetésünket is hangsúlyozni kell.

Kik lehetnek egy ilyen gyülekezeten belüli szociális misszióban a lelkész munkatársai?

Mindenki! Az aktív tagok, az ifjúság, de már a konfirmandusok is bekapcsolódhatnak. Ha a lelkész jól „menedzseli”, ötletesen szervezi a munkát, bizonyos, hogy partnerekre lel a gyülekezetben. Kelenföldön mintegy 80 hajléktalannal állunk kapcsolatban. Az irodában, a faliújságon feltüntettük az ingyenkonyhák, ruhaosztók címét. Arra bízgatjuk a betérőket, hogy kezdjék el intézni a saját életüket. Mi segítünk, de nem helyette, hanem vele együtt indulunk el. Fontos az élő, jó munkakapcsolat a szociális szervezetekkel, például az Údvahadsereggel. Nem mi oldunk meg mindent, hanem tudjuk, hogy hová lehet irányítani a rászorulókat. A gyülekezeten belüli és az utcai misszió cselekvő hitvallás arról: Jézus Krisztusban felelősek vagyunk egymásért.

Köszönöm a beszélgetést.

Kőhát Dóra

Keveházi László előadása az Evangélikus Külmisziói Egyesület közgyűlésén hangzott el a Deák téren, a Misziói Egyesület megalakulásának 90. évfordulója alkalmából. A megemlékezésnek a szerző által rövidített változatát közöljük

Missziói ébredés egyházunkban a század elején

„...ha szeretetben munkás hit hatná át egyházunkat főben és tagokban, akkor volna hatalmas gyámintézetünk... volna egy vagy több virágzó belmisziói egyesületünk, mely számos hittérítőt képezne és küldene... de mivel híján vagyunk az egy szükséges dolognak, a hitnek, azért bővelkedünk közigazgatási gyűlésekben, melyeken napokon át szalmát csépelünk, paragrafus-erdőket gyártunk, nemzetiségi heccekben gyönyörködünk, költjük a pénzt, töltjük a drága időt... nem vesszük észre, hogy az egyház haladoklik mellette... de hála Istennek, virradni kezd! Nemrég hangoztatni sem merték a bel- és külmiszió szükségességét, most már konkrét javaslatokkal is találkozunk...”

„Eddig szélcsend uralkodott egyházunkban, most talán kedvező szelek fújnak! Lehet, hogy ezek a kedvező szelek felébresztik a misziói érdeklődést?”

Az idézett mondatok 101 évesek, 1897-ből valók, és az „Evangélikus Egyházi Szemle” Külmiszió című mellékletében olvashatók. Ezért merem rövid írásomnak ezt a címet adni: Missziói ébredés egyházunkban a század elején.

Igazság szerint ennek az ébredésnek előzményei is vannak. Feltétlenül meg kell emlékezni a felsőőri Wimmer Gottlieb Ágoston lelkészről és arról a gyülekezeetről, amely már a negyvenes évektől rendszeresen hordozta és támogatta a miszió ügyét. De nem szabad hallgatni a Skót Miszióról sem, amely ugyancsak ettől az időtől fogva szolgálta hazánkban a misziói ébredést. Valamint szólni kellene a németajkú református gyülekezeetről Budapesten,

Biberauer Tivadarról és Szabó Aladár-ról is.

De ha egyházunkra szorítkozunk, akkor Scholtz Ödön neve ugrik ki, ő az, aki a bevezető sorokat is megfogalmazta és a misziói ébredés ügyét igazán färadhatatlanul szolgálta. S még egy név: Schmidt Károly Jenő, akiről feltétlenül meg kell emlékezni. 1897-ben egy papi értekezleten ilyen előadást tartott: hogyan lehetne egyházunkban a miszió szeretetét feléleszteni? Elmondja kettőjük hitvallását: a bel- és külmiszió fedi egymást. Egyik sincs a másik nélkül. S ha egyiket elindítjuk, a másik is életre fog kelni. A megszerettetés első lépcsője: a lelkészek és teológusok közti munka. Amíg ők nem állnak ebbe a munkába, az ügy nehezen fog előrehaladni. S ha a másik: a gyülekezetek ébresztése, hogy a „szűk körtükön túl lássanak” imádságban és áldozatban is. Így fejezi be szolgálatát: „Mondja ki a közgyűlés: a külső és belső misziót egyházunk legfontosabb tevékenységének tartja!”

Tudom, evangélikus egyházunk küzdelmes évszázadai is okai, hogy egyházunkban eddig ez a munka szóba sem került. A létért, a szabadságért kellett küzdeni. Mégis ebben az időben a világ lutheránus egyházai már 526 miszionáriussal dolgoztak több, mint 50.000 gyermek és 100.000 úrvacsorázó között. Nálunk pedig még mindig ment a vita: „előbb a belmiszió, majd azután...” és:

„nincs gyarmatunk, minek miszionáljunk?...”

De akkor, a múlt század utolsó és századunk első éveiben mintha valóban feltámadt volna a misziói ébredés. S ennek, hála Istennek, jelei is voltak. Megindult a „Külmiszió” című evangélikus hittérítési folyóirat. Arról volt szó, hogy lassan megszűnik, de „lehetetlen Isten akaratát észre nem vennem” – írja Scholtz Ödön a bátorításokban –, hogy indítsa és szerkessze a lapot. S elküldi minden lelkészi hivatalnak és minden érdeklődőnek! A jelek közé tartozik, hogy személyek is feltűnnek. Elsősorban Mazsár Jánosról kell megemlékeznünk ebből a korból. Megindító, ahogyan egy lelkészgyűlésen bemutatkozik, aztán elindul Lipcsébe, de sajnos 1904-ben egy drezdai kórházban nagyobb útra indul, Isten hazahívja őt. Róth Henrik a másik személy, aki szintén Lipcsén keresztül 1912-ben Afrikában kezdi misziói munkáját, de sajnos, a világháború elragadja őt. S ha nem is egyházunk küldetésében, de meg kell említeni Billnitzer László nevét is ebből az időből, aki neuendettelsau kiképzést kap, és komoly misziót végez azután. Családja ma Amerikában él. Ezenkívül jelként kell vennünk a „misziói körutakat” gyülekezeteinkben. A lipcsei miszió munkásai járják a gyülekezeteket azt is vállalva, hogy kritikaként ezt kapják: „háznak”. De a legszebb gyümölcs talán, hogy 1909. február 2-án megindul a Magyarországi Ágostai Hitvallású Evangélikus Misziói Egyesület (MAHEM), mostani Külmisziói Egyesületünk elődje is.

Volt persze, vita is. A misziói munkának két pólusa volt. Az egyik a „hivallásos”, a másik a „közösségi”. De ma már látjuk, nem jó a kettőt szembeállítani, sőt, egymás mellett, egymással, együtt kell a munkát végezni. A nagy vita persze azon folyt: legyen-e egyáltalán, vagy „nem kell nekünk” a miszió. S itt vallom meg – befejezésül – emlékezőm célját is (az emlékezésből is jó volna több!): Isten adja, hogy egyházunkban a század végén is témává legyen a miszió, Isten adjon misziói ébredést ma is köztünk, tegye egyházunkat misziói egyházzá, mert anélkül kétséges egyházunk élete és léte is.

Egyik lapelődünk fejléce...

A Magyar Rádió Oktatási Központjának egyházi rádióműsorok munkatársai számára rendezett tanfolyamán ismertem meg Gazdag Zsuzsanna szigorló teológust. Őnként, saját költségére jelentkezett erre a képzésre, mert szeretne ezen a területen is szolgálni. Missziói érdeklődése nem új keletű. Fabiny Tibor professzor biztatására diplomamunkáját is a magyar ébredéstörténetről, az evangélizáció problematikájáról írta. Ennek záró fejezetéből idézünk. Örülünk, hogy egyre több leendő lelkészünk fedezi föl, hogy ezt a szolgálatot csak missziói elkötelezettséggel, felelősséggel lehet és szabad felvállalni.

Felvétel az Evangélikus Rádiómisszió új stúdiójában

„Az egész egyház ügye...”

Ha most visszatekintek a magyarországi evangélizáció történetére, azt kell mondanom, hogy a háború éveit követő „nagy ébredés” volt rám a legnagyobb hatással.

Amikor belelapozhattam az *Élő Víz* néhány számába, egyszerre éreztem örömet és szomorúságot. Örültem, mert az olvasottak mozgalmas egyházi életről tettek tanúbizonyságot, és szomorú voltam, hogy ma ez már nincsen egészen így. Megszívlelendőek ennek a korszaknak a meglátásai és eredményei. Fontos, hogy ez az áttörés egy igen nehéz történelmi időszakban, a II. világháború után történt, amikor romokban hevert az ország. A háború pusztításai miatt talajt vesztett emberek egy szebb jövőről álmodoztak, arról, hogy békében és biztonságban élhetnek majd. Ilyen helyzetben természetesen „vonzó” lehetett a jézusi tanítás.

Ma az infláció, a szegénység, a munkanélküliség és az általános létbizonytalanság érzése miatt lehetne az. De a történelmi felekezetek valahogy elerőtlenedtek. Pest utcáin mormonok, Jehova tanúi, a Moon-szekta tagjai és krisnások „szedik áldozataikat.” Pedig Jézus ma is, most is életek Ura akar és tud lenni!

A missziói parancs a hívők közösségét ma is cselekvésre kötelezi.

A 40-es évek „nagy ébredése” természetesen nem volt tökéletes és hiba nélküli. Mégis példaként szolgálhat arra, miként teljesíthetjük mindazt, amit Jézus a missziói parancsban vár el tőlünk.

Az úgynevezett „nagy ébredés” ma is hasznosítható tanulságai a következők: először is tisztában voltak a latin mondás („ecclesia semper reformari debet”) igazságával, vagyis azzal, hogy az egyháznak állandóan reformációra van szüksége, mindig meg kell újulnia.

De tudták azt is, hogy az ébredés Isten ajándéka. Olyasvalami, amit csakis Ő adhat. Ezért sokan és sokáig imádkoztak evangélikus egyházunk megújulásáért.

Aváltozás hatékonyságát nagyban elősegítette az a tény, hogy a bűnbánat és megtérés szükségszerűségét elsőként lelkészek ismerték fel, és ezt nem csak általában, az egyházra és a gyülekezetekre, hanem elsődlegesen a saját életükre nézve tartották fontosnak. Egy újjászületett élet már önmagában hatást gyakorol a többi emberre...

Visszatérve a 40-es évekre: Az ébredés ügyét támogató gyülekezeti lelkészek együttműködtek Isten kiválasztott és megáldott evangélizátoraival. Isten ügyével szemben háttér-

be szorult minden esetleges irigység és féltékenység. A lelki vezetők élete és szolgálata nagy hatással volt a gyülekezetek tagjaira, férfiakra, nőkre, idősekre és fiatalokra egyaránt. Nem meglepő, hogy különösen is az önmagukat és világban elfoglalt helyüket kereső fiatalok szívét érintette meg mindaz, ami egy-egy evangélizáción elhangzott.

AKrisztus mellett való döntés megerősödését, a hit megélését jól szervezett utómunka segítette, melynek keretében lehetőség nyílt arra, hogy ki-ki bekapcsolódjon egy adott gyülekezet mindennapi életébe és munkájába. Ez azonban csak úgy volt lehetséges, hogy létrejött egy – a lelkipásztor által vezetett – munkatársi gárda.

Ennek az ébredésnek ma is szem előtt tartandó ereje és hatékonysága abban rejlett, hogy azok a lelkészek, akiknek a számára világossá vált, hogy elsődlegesen Isten ismerete nélkül élő emberekről, lelkek üdvösségéről van szó – az Isten iránti engedelmességet és az emberek felé forduló szolgálatot tűzték ki célul maguk elé. Mivel a változás a lelkészeknél kezdődött, és nem laikusoktól indult, elkerülte azt a veszélyt, hogy pusztán egy egyházon belüli csoport fellobbanó, majd elhaló törekvésévé váljon. Az egész egyház ügyévé lett!

„Hídépítés...”

Anne-Marie Kool holland missziológussal, a Protestáns Missziói Tanulmányi Intézet (PMTI) igazgatójával beszélgetünk irodájában. Természetesen magyarul, hiszen Anne-Marie tökéletesen beszéli nyelvünket.

Hogyan kerültél Magyarországra?

Először 1978-ban jártam ebben az országban egy ifjúsági csoporttal. Akkor irodalmat, bibliákat hoztunk, konferencián vetünk részt. Lelkészünk rendszeresen tartotta a kapcsolatot magyar ismerőseivel. Még ebben az évben részt vettem egy Belgiumban tartott missziói konferencián, amelyen Isten megnyitotta a szememet, hogy észrevegyem, hogyan munkálkodik Ő máshol, a világ többi részén. Akkor azt mondtam: *Uram, kész vagyok oda menni, ahol Te használni tudsz engem!* A középiskolában franciául tanultam, ezért Afrikába, Elefántcsontpartra készültem, ahol ezt a nyelvet használni tudtam volna. Ennek ellenére egyre több kérés érkezett felém: utazzak Közép-Európába. Azonnal arra gondoltam: ez nem missziói terület, én Afrikába készülök. Egy nyaralásról hazaérve négy levél várt régi ismerőseimtől, akik kértek: jöjjenek és szolgálják magyar diákok, egyetemisták között. Emlékszem, egy tő partján ültem papírral a kezemben, és listát készítettem az *igenekről* és a *nemekről*, az utazás mellett és ellen szóló érveimet felsorakoztatva. Az „igen”-lista hosszú lett, míg a *nem* alá csak két-három ellenvetés került: milyen a világ a „vasfüg-

gönyön” túl, mit szólnának a szüleim, alkalmatlan vagyok... Megláttam, hogy alkalmatlanságomat Isten kezébe tehetem le, mert *Ő készít fel*, valamint azt is, hogy a holland-magyar egyházi kapcsolatok alakulása szinte kínálja ezt a lehetőséget.

Tudtam, a missziói munka nem lehet az én egyéni döntésem, az *egyház feladata*, hogy *küldjön*, mögöttem álljon. Felkerestem lelkészünket és elmondtam neki vívódásomat. Az ő „egyszavas” tanácsa ez volt: *menj!* Tudom, hogy azóta is támogat és imádkozik ezért a munkáért. Így kerültem 1987-ben Magyarországra. Itt készülni kezdtem doktori disszertációmra és minden szabadidőmet egyetemisták között töltöttem.

Miben látod a protestantizmus küldetését kelet-nyugat határán?

Fennáll annak a veszélye, hogy a missziói munkát a régi modell szerint képzeljük el, vagyis: a keresztyén Európából kell indulni a távoli pogányok közé. Pedig Európa már nem nevezhető keresztyénnek, a távoli földrészek pedig már nem pogányok. *A misszió ma többirányú utca*, mindenholon mindenholá küldhet Isten. Igazából egyetlen misszió létezik: Isten elküldte Jézus Krisztust erre a világra. Ezt a küldetést Jézus nekünk ad-

ta, mi folytathatjuk, megbízottai lehetünk. A misszió feladata mindenhol, Magyarországon is ugyanaz: merjem vállalni Jézust szavaimmal, cselekedeteimmel, akár világméretű misszióról van szó, akár saját környezetemben maradván kell a küldetést végeznem, vagy egy másik kultúrát megismerve kell vinnem az evangéliumot például a cigányok közé. Fontos, hogy a gyülekezet legyen a misszió

„fészke”. Legyen imaháttér és nyitott légkör, ahová vihetjük azokat is, akik érdeklődnek. Nem véletlen, hogy Magyarországon a kelet-nyugati kultúra határán fekszik. Hiszem, hogy több évtizedes szünet után újra van feladatunk kelet felé, ahonnan konkrét kérések is érkeznek. Rengeteg új Teológia létesült, elkelne a segítség.

Hogyan foglalnád össze a Protestáns Missziói Tanulmányi Intézet küldetését?

Intézetünk működése jelenleg két fő területre irányul. Az egyik a *missziológiai oktatás*: mit jelent ma misszionáló gyülekezetnek lenni, mi a misszió pontos bibliai megalapozása, melyek a missziótörténet tanulságai, me-

lyek az aktuális problémák és megoldások helyi szinten és világméreteken.

A másik feladatunk: *segítségnyújtás gyülekezeteknek*, hogy betölthessék hivatásukat. Tanfolyamokat indítunk a keresztyén-ség gyakorlati problémáiról, megéléséről, *szeretnénk hídépítő szerepet betölteni* az egyház és világ, múlt és jelen, idősek és fiatalok, különböző felekezetek között. Áldásnak látom, hogy reformátusok és evangélikusok együtt próbálunk megbirkózni a feladatokkal.

Örülünk az *Evangélikus Missziói Központ* megalakulásának. Reméljük, hogy egymást erősítve segíthetjük a magyar protestáns egyházi élet megújulását.

Isten áldása kísérje közös erőfeszítéseinket, „hídépítő szolgál-

latunkat”, melyre a PMTI logotervezete is utal. Ennek a szolgálatnak szerves része, hogy Anne-Marie Kool missziológiai szemináriumot tart az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Ebben a tanévben a missziótörténet nagy alakjainak életét dolgozták fel.

Hálásak vagyunk, hogy a szeminárium résztvevői a dolgozatuk rövidített változatát is elkészítették, ami lehetővé teszi, hogy a következő MM-ben elindítsuk missziótörténeti sorozatunkat

**A PMTI címe:
1091 Budapest, Kálvin tér 7.
II. emelet. Telefon: 216 2054**

Bemutatjuk a Külmissziói Egyesület új elnökét, Bolla Árpádot

„Isten adjon pünkösdi álmokat és látásokat...”

Egyházunkban téged úgy ismerünk, mint aki rendhagyó életet éltél. Negyvennégy évi aktív lelkészi szolgálat mellett harmincnégy éven át voltál villanyszerelő, elektromos tervező, végül egy vállalat főenergetikusa. Közvetlenül a rendszer-váltás előtt kérted korkedvezményes nyugdíjaztatásodat. Hogy tudtad életed gyertyáját két végén égetni?

Megerőltető volt, de szép. Egyszerre két közösségnek voltam a papja. Az egyik a gyülekezet, a másik a vállalati kollektíva, ahogyan akkor mondtuk. Kereszteltem, eskettem, temettem mindkét közösségből és esetenként a személyes lelkigondozás őszintébb volt a nem vallásos emberek felé. A gondom az volt, hogy nem találtam igazán fogadóképes gyülekezetet ezeknek az embereknek. E tekintetben úgy látom, az értelmiségi körök nagy hiányt pótolnak, de nem érik el a kevéssé művelt rétegeket. Hogyan kaptam mindehhez erőt? Isten jó családi háttérén keresztül segített, tartott meg arra az időre, amikor már száz százalékosan az egyházi szolgálat kötött le.

Kilenc éve mentél a vállalatodnál nyugdíjba. Foglalkoztál menekültekkel, vezetésed alatt beindult és épült a Pilis-csabai Missziói Otthon, hamarosan a Pesti egyházmegye esperesének választottak, parókia épült Rákospalotán és nem utolsósorban végeztél a gyülekezeti munkát, végül elfogadtad a Brazíliai Magyar Lutheránus Egyház meghívását Sao Paulóba. Mi volt a felforgatók közül a könnyebb és mi a nehezebb?

Könnyebb volt építkezni, még akkor is, ha néhány-szor nagyon egyedül maradtam. De az ilyen esetekben is mellém állított valakit az Úr. Legutoljára Sao Paulóban, amikor már nagyon elfáradtunk feleségemmel az óvodaépítés miatt, az ottani püspök állt mellénk és így biztatott: „Kedveseim, Isten nem bolond, Ő tudja, mennyire terhelhet titeket.” Majd mellénk állított egy magyar evangélikus szponzort, hogy

még mindig különbség bel- és külmiszió között...” Az egész földre vonatkozó miszió és a helyi miszió kapcsolata szerinte két irányban is végiggondolandó és a gyakorlatban is figyelembe veendő. Ha a helyi miszió nem veszi figyelembe az egész földre vonatkozó miszió mai helyzetét, úgy könnyen elmarad egy évszázadal.

Ha az általános miszió elszakad a helyi miszió reali-

mezőkön is vannak ma már régi keresztyén gyülekezetek, akik kiestek az eső szeretetből, tehát belmisszióra szorulnak.”

Fontosnak tartom, hogy imádságban és anyagiakban tovább segítsük Bálint Zoltánék Pápua Új-Guineán végzett szolgálatát, nem kevésbé a Marseille-ben az arabok között munkálkodó miszionáriusokét. Szeretném, ha jobban odafigyelnének a határon túli magyarokra. Elsősorban a lelkész nélkül maradt porladó szórványokra. Itt elsősorban Kárpátaljára és a tengerentúliakra gondolok. Vannak még evangélikus templomok, lelkészlakások szerte a világon, amelyek külmisziói bázisként is szolgálhatnak. Össze kellene gyűjteni a szétszóródott magyar evangélikusság egyháztörténelmét. A Magyarok Világszövetsége most dolgozik egy hasonló felmérésen, felmérve a világon a magyar szigeteket.

Fontos a magyar külmiszióért felelősséget vállaló testvérek körének fiatalítása. Szolgálatban elődeim, Keveházi László és Bencze Imre nyugdíjasként vállalták a szolgálatot, akárcsak én. Az aktív tagok között sok a nyugdíjas, ami nem baj, de kevés. Isten adja, hogy az egyesület következő elnöke és munkatársai átlagos életkora kisebb legyen, mint a mostani.

Urunk adjon pünkösdi álmokat és látásokat. Ne csüggedjünk, mert: „Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel!” – mondja biztatlással a Seregek Ura. (Zak 4,6)

Köszönjük az interjút, Isten áldását kérjük a Külmissziói Egyesület elnökének induló szolgálatára!

Istentisztelet után Sao Paulóban

legyen ne csak a magyar, de a portugál gyerekeknek is keresztyén szellemiségű óvoda. Nehezebb volt mindig az emberek között végzett gyülekezeti munka. Lehet, hogy azért is, mert számomra ez volt a legfontosabb. Élő kövekből építkezni csak a Szentlélek jelenlétében lehet.

Talán a múltad és fiatalos aktivitásod miatt választott meg az Evangélikus Külmissziói Egyesület elnökévé. Mik a terveid?

Alapvetően izgat a dr. Hafenschner Károly által megfogalmazott kérdés: „Van-e

tásától, úgy légüres térbe kerül. Már csak ezért is szoros kapcsolatban kell maradjunk az Evangélikus Missziói Központtal. Sokakban még ma is kialakult az a meggyőződés, hogy nincs szükség külmiszióra, de szükség van belmisszióra.

Pedig már Turóczy Zoltán a bel- és külmiszió egységes látására törekedett. 1934-ben írta: „A belmissziói területen is vannak ma már megkeresztetlen pogányok, tehát olyanok, akik a szoros értelemben vett külmisziói munka tárgyai, s a külmisziói munka-

NEM A SZELLEMEK ADTÁK-ISTE

Masalai, vagy misszionárius?

A hosszú
szárazságban
ilyenre száradt ki
ötszáz ember
egyetlen édesvíz
forrása.

A kik figyelemmel kísérik Pápua Új-Guineából küldött tudósításainkat, bizonyára olvasták az MM 98/1. számában a „Szomjas szigetek” című cikket. Ebben a kis szigetek súlyos, életbevágó problémájáról számoltunk be, arról, hogy nincs édesvizük.

Most örömmel, s Istennek

hálát adva jelentjük, hogy néhány sziget mára már „nem szomjas” – bővülködnek a tiszta, egészséges ivóvízben.

Tuam szigetének példáját ki-
ragadva röviden leírom, ho-
gyan is zajlik az ilyen munka.
Tuamon a mintegy ötszáz la-
kos emberemlékezet óta az
ősök szelleme által kijelölt,
ásott lyukból merítette a vizet.

A szárazságok és a növekvő

felhasználás következtében a víz
fogóban volt, eliszapo-
sodott, elmocsarasodott. A sze-
ptemberi felmérés
alkalmával Zoltán
kétszer körbejárta a
szigetet, szemügyre
vette a földrajzi
adottságokat, fel-
színt, kőzetet, ta-
lajt, növényzetet;
osztott, szorzott,
következtetett.
Kérte Istent, hogy

segítsen a helyzet megoldásá-
ban. S mindezt részletesen el
is magyarázta a minket kísérő
népes csoportnak. Mindezek
után megállt egy bizonyos he-
lyen, s azt mondta:

„Itt tűzzetek ki egy karót, jól
jelöljétek meg, hogy senki
hozzá ne nyúljon, mert mikor
visszatérünk, itt fogjuk elkez-
deni a kút ásását. Ha itt nem
találnánk vizet, az legyen a
második próbálkozás helye!”
– mutatott egy távolabbi pont-
ra.

Néhány hónap elteltével –
elképzelhetetlen fizikai aka-
dályok leküzdése után: szük-
séges anyagok beszerzése, el-
juttatása a helyszínre, stb. –
elkezdődhetett a munka. Két
nap múlva kiderült, hogy bő-
séges tiszta vízelőhelyre buk-
kantak, s rádióüzenetben kér-
ték Zoltánt, küldjön még több
anyagot, mert jóval nagyobb
kutat áshatnak, mint bárki is
remélte.

.....
Levél jött Bálint Anikótól és Marcitől is:

Kedves Barátaink!

Sokan kérdezgettetek arról, milyen itt az is-
kola, ezért elhatároztam, hogy írok egy kis be-
számolót.

Az iskolaév januártól decemberig tart és 4
részből áll. Egy negyedév 10 hetes, s minden
negyedév végén kapunk egy kis tájékoztatót.
Az osztályzás úgy történik, hogy a jegyeket A-
tól F-ig kapjuk.

Az „A” a legjobb osztályzat. A betűk mellé
minden tárgyból egy számot is kapunk, ami
szorgalmunkat értékeli. Így egy-egy tárgyból
az osztályzatunk például „A1”, ez dicséretes
ötöst jelent.

Az órák is másképp vannak beosztva. Min-
den nap 8 óránk van, minden óra 40 perces.
Reggel névsorolvasással kezdődik a nap. Há-
rom óránk van egyben, utána kb. 10.10-kor
„recess”, azaz tízórai. Ezután megint 3 óra

egyben, majd ebédidő. Mindenki magának
visz ebédet, vagy a büfében vásárolhat. Ez-
után még van két óránk, 2.40-kor mehetünk
haza. Iskolabusszal járunk reggel is, délután
is.

Kilenc tantárgyunk van, ebből 3 „option”,
vagyis választható. A választék: francia, né-
met, technika, rajz, ének, háztartási ismeret-
ek. Én rajzot, németet és franciát választot-
tam erre az évre. Elég nehéz nyelv, ehhez ké-
pest B1-et kaptam belőle.

Marcival beneveztünk az ausztrál „science”
(biológia, kémia, fizika), matek és angol ta-
nulmányi versenyekre. Ezek sajnos nem
Ausztráliában vannak, csak ott értékelik őket.

Kevesebb tankönyvünk van, mint otthon,
mert ebben az országban nem kaphatók tan-
könyvek, mindent Ausztráliából rendelnek. Vi-

szont jó könyvtára és kb. 50 számítógépe van
az iskolának.

Gyakran kapunk feladatként „project”-et,
ami azt jelenti, hogy egy megadott témában
nekünk kell megkeresni, felkutatni az odaillő
dolgokat, s illusztrált beszámolót készíteni.
Sokszor van „debate”-ünk, egy aktuális té-
máról 2-3 tagú csoport érveket és ellenérve-
ket hoz fel, vitatkozik egymással.

Pénteken ebéd után nincs tanítás, hanem
klubfoglalkozás van. Többféle tevékenységből
választhatjuk ki a nekünk tetsző, minket ér-
deklő dolgot. Minden negyedév után újat vá-
lasztunk: sport, irodalmi körök, magazinké-
szítés, kézimunkázás, főzés stb.

Ennyi jut most eszembe, ha kérdeztek, szíve-
sen válaszolunk.

Szeretettel:

Anikó és Marci

N AJÁNDÉKA

Ezzel örömmel be is fejezhetnénk a történetet, de nincs még vége.

Egy falubeli férfi ugyanis kijelentette, hogy neki álmában a „masalaiok” is megmondták, hogy ez az alkalmas hely kút ásására. A masalaiok az ősök szellemei: lehetnek ártók, vagy jó szándékúak – ebben az esetben az utóbbiról volt szó. A fehér embereket sokan első perctől fogva a pápuák ősei visszatért szellemeinek tartják. A helyi emberek meggyőződése szerint mindezt a masalaiok irányítanak, sem képzettség, sem tudás, sem logika, sem műszaki tapasztalat nem számít. Ezek alapján talán megértjük következtetésüket: „Ez a fehér ember – mit számít az, hogy tapasztalt mérnök –, ha ilyen könnyen, első próbálkozásra megtalálta a vizet, csakis masalai lehet!”

Bár a helyzet ko-

rántsem könnyű, elsőrendű alkalom arra, hogy Zoltán világosan elmondhassa: „*Engem nem a masalaiok vezetnek. Isten küldött ide azzal a feladattal, hogy könnyítsek életeken, s legyen elegendő vizetek, s hogy elmondjam nektek: Ő az Élet vizét is kínálja Tuam sziget minden lakójának.*

Szabadságot a szellemektől, félelmektől, mert nagyon sze-

ret mindannyiunkat.” Kérjük Istent együtt, hogy tradicionális kötélkeiket elszakítva megérthessék és átélhessék ezt a felkínált szabadító szeretetet!

Nagy esemény ez a faluban. Akinek nem jut munka, a többieket nézi.

„Ez még sáros, de úgy néz ki, hogy itt találunk friss vizet!”

PIDZSIN BIBLIÁK MAGYAR FORINTOKBÓL

Azoknak, akik adományukkal lehetővé tették, hogy itt Pápua Új-Guineán Bibliához juthassanak olyan emberek is, akiknek a készpénz tökéletes hiánya miatt nem áll módjukban Bibliát vásárolni, örömmel írjuk a következőket:

– Felvettük a kapcsolatot a nyomdával, ahol a nagy tételre való tekintettel kedvezményes árat ajánlottak, így ugyanabból az összegből több Bibliát vehetünk.

– Mivel több típusú Biblia van forgalomban,

úgy látjuk helyesnek, ha különböző rétegeknek a nekik legjobban megfelelőt adjuk. Például: az alig olvasni tudóknak nagy betűs Újszövetséget, a falvakban működő vasárnapi iskoláknak az újonnan megjelent képes gyermekbibliát. Olyan igény is felmerült, hogy a börtönből szabadulóknak is jusson az Újszövetségekből.

Kérjük Isten útmutatását, hogy a legjobban rászorulókhöz juthasson el a Szentírás. A végleges adatokról később számolunk be.

Északi testvéreinkkel déli szomszédainknál

Jézus mennybemenetele előtt koncentrikus körökben rajzolta meg tanítványainak a missziói szolgálat stratégiáját. Így olvasuk az első missziótörténeti könyvben, az Apostolok Cselekedeteiben: „Tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Judeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig”. Szabadon fordítva: Kezdd otthon, azután menj a „szomszédba”, utána tovább... Az alábbiakban egy ilyen „szomszédban” folyó missziói munkába kaphatunk bepillantást.

Kutina

Feltételezhetően Olvasóink közül nem sokan jártak még Kutinában. Nem tartozik Horvátország népszerű üdülöhelyei közé, a háború fekete krónikájába se került bele a neve. Mégis érdemes megtanulni a kisváros nevét, mert félve hazai részről is bekapcsolódhattunk a finn misszió által létrehozott kutinai bibliaiskola munkájába.

A magyar rádiómissziót is támogató finn missziós szervezet, a *Sanansaattajat* („Hírvivő”) 1990-ben kezdte meg a munkát Kutinában, ahol jelenleg is három finn misszionáriusnő dolgozik. Vezetőjük, *Seija Uimonen* így vall a nehéz kezdetről:

„A második világháború után a többségében német és magyar nyelvű evangélikusoknak el kellett hagyniuk az országot. A gyülekezet az évtizedek során szinte teljesen leépült. Amikor Raili Tapio kollégámmal 1990-ben

megérkeztünk, legsürgősebb feladatunk az evangélikusok felkutatása volt. Az első karácsonyi istentiszteletre még senki sem jött el. 1991 elején már két idős asszony kezdett járni az alkalmiakra. Közben kitört a háború, gyakran légiriadó zavarta meg a házaknál tartott összejöveteleinket. 1992-ben újabb hívogatói akcióba kezdtünk és ekkor történt a csoda: egyre több evangélikus jelentkezett, akikről korábban nem tudtunk, és menekültek is érkeztek mindenfelől. Gyermekeket keresztelhettünk, házasságot áldottunk meg, időseken segítünk...

Legfőbb gondunk a megfelelő helyiségek hiánya volt. De Isten megkönyörült rajtunk: német segítséggel, a *Gustav Adolf Werk*, a *Martin Luther Bund* támogatásával felújítottuk a lepusztult templomot és parókiát. Most a képen is látható szép gyülekezeti kombinát ad otthont az istentiszteleteknek, bibliaóráknak és a két hittanos gyermekcsoportnak. Örömmel, hogy az elmúlt öszön 16 hallgatóval bibliaiskolai tanfolyamot indíthattunk. Nagy szükség van az

Együtt a gyülekezet az istentisztelet után

egyházban munkatársakra, nem egyszerűen csak lelkészekre. A bibliaiskola hallgatói elméleti, teológiai és gyakorlati képzésben részesülnek. Hálásak vagyunk, hogy ehhez a képzéshez előadók kaphattunk a szomszédos magyar evangélikus testvéregyházból is.”

Személyes benyomások

Egyházunkból eddig hárman adhattunk elő a kutinai bibliaiskolában: *Varsányi Ferenc* pécsi lelkész, *dr. Szentpétery Péter* az Evangélikus Teológiáról és e sorok írója.

Nem szégyellem, némi szorongással léptem át a határt, és indultam az ismeretlenbe. Megdöbbentő volt látni még ma is a háború nyomait: többkilométer hosszú kísértetfalvakon át vezetett az út: üres kiégett, lerombolt házak, sehol egy ember. Más ez élőben, mintha csak a képernyőn látjuk...

De amint megérkeztem Kutinába eltűnt a szorongás. Már nem a közelmúlt komor árnyai kísértettek, hanem a jövőbe vetett hit jelei fogadtak: igéyenesen, meleg családias légkört sugárzóan berendezett gyülekezeti központ, hazájuktól több ezer kilométerre vendégszerető finn házigazdák. Lelkes gyermekcsoport, amelynek éppen foglalkozása volt. No és nem utolsó sorban a bibliaiskolások elszánt csapata, akiknek éppen angolórát tartottak. Utána került sor bibliaismereti előadásaimra.

Élmény volt látni a figyelő, szomjas tekinteteket. Nem ráérő nyugdíjasokból verbuválódott a mintegy 15 fős osztály. Többségük fiatal és középkorú, akik egész heti munka vagy tanulás után áldozzák egész szombatjukat a lelki építkezésre.

Déltájban ügyes munkatársak percek alatt ebédet varázsoltak, a tanterem átalakult hangulatos ebédlővé. Az ebédszünetben megtekinthettem az egyik melléképületben berendezett rádió-stúdiót, ahol a finn misszionáriusok vezetésével rádióprogramok készülnek, amelyeket több helyi rádióadó közvetít. Természetesen mindhárom finn misszionárius jól beszéli már a helyiek nyelvét, csak nekem volt szükségem tolmácsra, aki a szomszédból érkeztem...

Lelki romeltakarítás...

Lehetőség volt a beszélgetésre is. Soha nem fogom elfelejteni egy középkorú férfi őszinte vallomását, aki arról a belső pusztításról szólt, amit a háború az emberi lelkekben végzett el.

Itt nem elég a füstölgő házromokat eltakarítani – lelki romeltakarításra, újjáépítésre van szükség, valóban új, szilárd, krisztusi alapokon!

Hálásak lehetünk, hogy finn testvéreink munkatársai lehetünk ebben a határokat átlépő, új jövőt építő szolgálatban.

Gáncs Péter

A missziói szolgálat felvállalása mindig egyfajta határátlépést is jelent. Először is ki kell lépni önző énünk falai mögül, de sokszor szükséges valós határok átlépése is. Magyar sorsunk, hogy bizonyos esetekben, akkor is határokat kell átlépnünk, ha honfitársaink felé akarunk elindulni. Böjti számunkban olvashattunk a passió és misszió mély bibliai, teológiai összefüggéseiről. Teológus hallgatóink a gyakorlatban élték meg a passió és misszió összetartozását. Békés megye gyülekezeteiben, de a határt átlépve Erdélyben is szolgálatukkal Krisztus keresztyére mutattak. Ez reménységünk, s egyben missziói szolgálatunk erőforrása.

Több, mint két évtizede teológusaink egy-egy csoportja, felváltva, egyházunk egyházmegegyében gyülekezetéről-gyülekezetre járva bemutatja Jézus Krisztus szenvedésének és halálának történetét, a passiót. A passiójáték s az éneketételek szövegét-dallamát a szereplők maguk írják, de ők végzik a dramatizálást, sőt a rendezés feladatát is. Most a III. évesek „tiszté” ez, velük az idei nagyhéten a békési egyházmegye gyülekezetei jártak.

Évről-évre több külön hívást kapunk gyülekezetektől, intézményektől is. Ugyanakkor feladatunknak tartjuk, hogy az országhatárokon kívül élő magyar evangélikus gyülekezetek is részesüljenek ebből a szolgálatból. Ezért nagyhéten túl az elmúlt évek során jártunk Erdélyben a Brassói Egyházmegye gyülekezeteiben, de Szlovákiában, Szlovéniában, Horvátországban, sőt két ízben Jugoszláviában is. Ezt a sort folytatva jutottunk el az idei böjti-ben a IV. évesekkel újabb négy erdélyi gyülekezetbe. Nagybányán a neves festők által sokszor megfestett városkörnyéki táj nyugtázott le bennünket, a Beszterce melletti Zselyken a szombat esti beharangozás előtt zuhogni kezdett a hó, Kolozsváron az erdélyi teológusokkal való találkozás jelentett kedves színfoltot, Nagykárolyban pedig az a tény, hogy háromszor annyian voltak a templomban, mint a helyi evangélikusok lélekszáma.

Csak meghatódva lehetne írni a vendégszeretetről, s azokról a sűrűn elhangzott mondatokról: „de jó, hogy

jöttetek..., hogy nem feledkeztetek meg rólunk..., hogy a nagyobb testvérnek eszébe jut a kicsiny..., jöjjetek jövőre is!” Felejthetetlen emlékké lettek az esti beszélgetések a vendéglátó családoknál.

A passiójáték a hozzá kapcsolódó igehirdetéssel nemcsak az értünk szenvedett, meghalt és feltámadott Krisztussal szembesít, de önmagunkkal is. Példátlan alkalom arra, hogy rádöbbenjünk: nemcsak

ta a bűnbánat könnyeinek drága ajándékát és a feloldozást.

Megköszönjük feltámadott Urunknak, hogy határainkon innen és túl átléphetünk a csodát: visszasugárzott ránk a sokszereplős igehirdetés áldása.

Zászkaliczky Pál

Ahogy „Jézus látta”...

Virágvasárnaptól nagypéntekig tartott passiókörútunk, amelyen Békés megye gyülekezeteiben szolgáltunk, mi, harmadéves teológusok. Nagy örömmel és szeretettel készültünk; a gyülekezetekben pedig hasonlóképpen fogadtak minket.

Eljátszva átélni Krisztus szenvedésének történetét, és így megpróbálni valamit átadni belőle – különös ajándék. Jézus szerepében állva a fogadkozó Péterre, a családotti Júdásra, a vivódó Pilátusra vagy a „feszítsd meg”-et kiáltó tömegre nézve rá kellett döbennem, hogy én is, és mi mindannyian azok között álltunk, akik megtagadták, elítélték, a halálát kívánták az őket szerető Jézusnak. Most azonban itt vagyunk, és fáradtság, betegségek ellenére, Tőle kapott erővel boldogan tehetünk bizonyosságot. Épül közösségünk Krisztussal és egymással. Ő az, akinek Lelke által áldás fakadhat szolgálatunk nyomán.

Süller Zsolt 3. évf. teol. hallg.

PASSIÓ-KÖRÚTON ÉSZAK-ERDÉLYBEN

A felkelő nap hazájának hírnöke Várpalotán

Ha valaki ellátogat a várpalotai evangélikus óvodába, nem kis meglepetésben lehet része: a gyermekekkel, többek között, egy japán óvónő is foglalkozik. Utánajártunk,

hogyan került a 30 esztendőes Kuroda Miyuki a dunántúli kisvároska gyülekezeti óvodájába. A modern gyülekezeti házban beszélgettünk meg találkozózt Miyukival. Bájos japán akcentussal beszéli nyelvünket és készségesen válaszolt kérdéseinkre.

Mióta dolgozik a várpalotai óvodában?

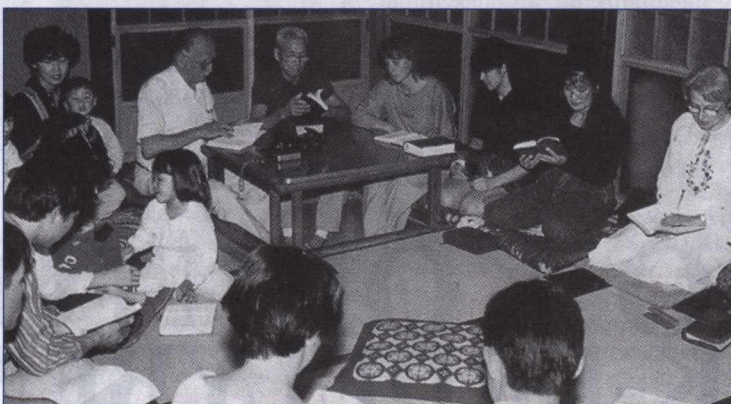
Két évvel ezelőtt a japán Külföldi Önkéntes Szolgálat közvetítésével kerültem Magyarországra. Ez a szervezet biztosítja a fizetésemet, a gyülekezettől kaptam szolgálati lakást. Otthon is óvónőként dolgoztam, és már Japánban elkezdtem a magyar nyelv tanulását. Jelenleg rajtam kívül 26 japán dolgozik hasonló küldetésben. Többségük japán nyelvet tanít, én vagyok az egyetlen óvónő.

Miért éppen egy keresztyén óvodát választott munkahelyül?

Otthon is keresztyén óvodában dolgoztam. Szüleim még buddhisták. Én a főiskolán találkoztam a keresztyén misszióval.

1990 karácsonyán kereszteszteltem meg. Itt is hamar megtaláltam a helyemet a gyülekezetben.

Bibliáóra
Japánban

Talán csak az volt furcsa, hogy nálunk Bibliát is hoz magával mindenki a templomba, míg itt csak az énekeskönyv van a kézben...

Japánban alig 1% a keresztyénség aránya. Mi ennek az oka?

Japánban nagyon sokféle vallás van, de az emberek többsége igazából nem tartozik sehová. A keresztyén missziók ma

Felnőttkeresztelés

már szabadon és eredményesen dolgozhatnak az országban.

Hazánkban csak pár éve szerveződhetnek keresztyén óvodák. Miben látja ezek küldetését?

Úgy tapasztalom, hogy itt is, akár csak Japánban, az óvoda is lehet a misszió egyik eszköze. A gyermekek nagyon fogékonyak, nyitottak. Sokszor rajtuk keresztül tudjuk elérni a szülőket az Isten szeretetéről szóló jóhírral.

Meddig tart még a magyarországi küldetés?

A nyáron megyek haza. A magyarok nagyon kedves emberek. Jó volt itt tölteni két esztendőt. Igazán még honvágyam sem volt...

Isten áldását kérjük Miyuki további életére, egyházára, a hazájában folyó keresztyén misszióra.

Néhány adat Japán vallási helyzetéről

A lakosság létszáma:	125.570.000
Sintoista	
illetve buddhista:	kb. 60-70%
Keresztyénség	1.068.000
ebből protestáns	590.000
római-katolikus	453.000
ortodox	25.000
Különböző szekták:	879.000

(forrás: Jahrbuch der Kirchen 1997)

Egy missziói lelkész naplójából

Ima és misszió

Kicsiny gyülekezetbe kerültem, Budaörsre. Itt kaptam meg szervező feladatokat: öt év alatt legyünk anyagilag független, önálló egyházközség. Mint Salamont fiatalkorában, úgy ért engem ez a feladat. Azonban nem voltam, nem vagyok egyedül.

A legfontosabb, hogy *Isten munkálkodik*. Nem attól leszünk gyülekezet, hogy egy fiatal lelkész kerül a közösség élére, s ő „érdekesen” prédikál, sem attól, hogy sok programot kínálunk, és igyekszünk mindenkit elérni és megszólítani. Még attól sem, hogy jól megszervezzük, kinek mi legyen a feladata. Ezek mind nagyon fontosak, de leginkább attól függ, hogy ott van-e az Úr! Illetve, hogy vannak-e ott olyanok, akiknek Jézus Krisztus a legfontosabb, akik megélik hitüket szeretetben, irgalmasságban, türelemben és kitartó imádságban.

A „mag” mindig imádkozik a lelkész szolgálataért, az alkalmakért, a hallgatóságért, az aktív szerepet vállalókért, mindenért és mindenkiért. Ilyen helyen nem nehéz elkezdni a munkát! Hétköznapiokon természetesen sok feladatot adnak a hittanórák. Kezdetben a legfontosabb, hogy

felkutassuk az iskolákban a gyermekeket és megtaláljuk az evangélikus családokat. Ma már a környék hét iskolájában közel hatvan hittanos van, s leginkább ők hozzák el szüleiket az istentiszteletekre. Egyre nagyobb az igény az istentisztelettel egy időben tartandó gyermek-bibliakörre is.

Gyülekezeti alkalmakat is indítottunk már: felnőtt bibliórát, konfirmációs oktatást, ifit.

mészetesen felvetődött a templomépítés gondolata. Nehéz helyzetben vagyunk, mert Budaörsön nincs történelmi múltja az evangélikusságnak, ezért nincsen ingatlanunk. Istentiszteletek tartására is a református imaházban kaptunk helyet, amiért hálásak vagyunk. Bele is kezdünk a templom építésébe még három évvel ezelőtt. Anyagi segítséget kaptunk külföldről, és a gyülekezetünk áldozatkészsége is hatal-

Rolf Heitmann,
a Norvég Izrael-misszió főtitkára és a cikk szerzője

Szinte minden alkalommal kapok új címet, új információt: hová kell sürgősen elmenni, hol nagy a baj, hol nem tanul rendesen a gyerek. Ide kell a bölcsesség *Istentől!*

Az alakuló gyülekezetben, ter-

mas. *Épül a MI templomunk!* De be kellett látnunk, ekkora költségvetést egy alakuló gyülekezet nem bír még el. Tárgyalunk az önkormányzattal, hogyan lehetne megoldani ügyünket. Hála Istennek, Budaörsön a világi felsőbb-ség támogat minket, így van esélyünk jó megoldásra. Talán a következő számban beszámolhatunk már a fejleményekről.

Budaörs tehát missziói terület? Nem jobban, mint bármely más település evangélikus egyházközsége. Össze kell gyűjteni a híveket, tudatni velük, hogy immár Budaörsön is van evangélikus gyülekezet. Tudatosítanunk kell magunkban is, hogy ebben a helyzetben valóban a mi felelősségünk: lesz-e gyülekezeti élet Budaörsön, vagy sem. *Tehát miszionálnunk kell, e nélkül mi sem vagyunk életképesek.*

Endreffy Géza

A budaörsi gyülekezet

LEVELESLÁDA: 1656 Budapest,

Olvasóink írják:

Még egyszer ...a keresztyén göggről

„A teljes Írás Istentől ihletett...” – E jelmondat értelmében szeretnék hozzászólni dr. Jutta Hausmann teológiai tanárnak arra a vádjára, miszerint „keresztyén gög” lenne az a kijelentés: „...hogya a zsidóság visszataláljon Istenéhez.” (MM 97/2) Ismerni kell az Ó- de az Újszövetség kijelentéseit is. Kétségtelen, hogy Isten választott népe a zsidó nép, s mivel Isten kijelentése örök, Pál apostol szerint: „...a maradék tartatik meg.”

Már Mózes áldást és átkot tár a zsidó nép elé. Sajnos sokszor elérték az egy Isten útjáról, ezért jöttek a büntetések, és a megtérőt Isten újra és újra felkarolta. De elérkezett az idő, mikor Babilonba száműzettek, majd Róma uralodása következett. Sok mindent sorolhatnék még, de a legjelentősebb, hogy Jézus sírt Jeruzsálem felett, a tanítványoknak jövendőt a templom pusztulásáról és az Ót sirató asszonyoknak a golgotai úton azt mondta, hogy ne miatta, hanem maguk miatt sirjanak.

Izrael nem ismerte fel az ő Messiását, ezért kötelessége a keresz-

tyénnek nem „gögből”, hanem krisztusi szeretetből megmutatni az utat az Atya egyszülött Fiahoz, s kéri a Szentlelket, hogy felismerjék a Küldöttet.

Nekem vannak zsidó keresztyén ismerőseim, akik biztosan így képzeli a zsidó-missziót és olvastam könyveket is e tárgyban. Nem becsülnék az Izraelben lévő misszionáriusokat, ha mindezt elfelednénk.

Szenes Lászlóné, Göd

Egy másik vélemény:

„Sohasem jutott még eszembe házi orvosomat göggsnek nevezni, amikor így szól: az ön bajára csak egyetlen orvosságot ajánlhatok, de az biztosan használ. Nem gondolom, hogy beleszólna a dolgomba, korlátozna a szabadságomban. Inkább örülök, hogy az az EGY gyógyszer egyáltalán létezik és igyekszem hozzájutni.

Éppen így nem gondolom, hogy a keresztyén ember göggel vádolható, amikor Isten Igéjéből merített üzenetéhez ragaszkodik: a világ bajára, a bűnre egyetlen gyógyszer van, Jézus Krisztus váltságshalála. Az élet pedig a Ve-

le való közösségben található. Ha ez az üzenet gögnek minősül, akkor én szeretnék életem végéig ilyen „gögös” maradni.

Bálint Józsefné, Pécel

Még egy olvasói levél:

„Nem arról van szó, hogy a” keresztyénség 'elzsidósodjon'. Jézus Krisztusban viszont leomlanak a válaszfalak, amint ez kitűnik a következő beszélgetés-részeleiből Benjamin Bergerrel, a jeruzsálemi Messiásban hívők lelkipásztorával: „Gyülekezeti házunknak érdekes története van. Kb. 160 éve angol keresztyének egy csoportja az Igét olvasva arra a látásra jutott, hogy Isten viszsza fogja vezetni a zsidókat Izrael földjére. Elkezdtek misszionálni az akkor Izrael területén élő zsidók között, ahol egyetlen protestáns templom sem állt még. Egy németországi rabbi, aki Jézus követője lett, Jeruzsálemba került, mint az első zsidó protestáns püspök, és templomot épített. Ez a gyülekezet elég sokáig élt, de az idő sodrában eltűnt. 1986 táján egy lelkipásztor kutatni kezdte az épület történetét és imádkozott egy új gyülekezetért.

Minket hívott el, hogy szolgáljunk közöttük. Istentiszteleteink szombaton vannak, kb. 200-an jövünk össze. Egy óráig dicsőítjük Istent énekléssel, azután jön a közbenjáró imádságok sora. Szabadnak érezzük magunkat arra, hogy a Siratófalnál imádkozunk. A tömeg nem nagyon érti ezt, hiszen énekléssel dicsérik az Urat nem nagyon szokták ott.

A húsvéti hagyomány megtartására külön liturgiát állítottunk össze, egybedolgozva az ószövetségi alapokat a beteljesedett újszövetségi utolsó vacsora menével.

Úgy gondolom, hogy a keresztyén egyháznak Isten előtt állva bűnbánatot kell tanúsítania a zsidóság üldözéseért, ahogy nekem is bűnbánatot kell tartanom népem bűnéért, Jézus elutasításáért.”

Darabos Attila, Budapest

A technika jóvoltából most már az interneten keresztül e-mail levelek is befutnak szerkesztőségünkbe. Nagyon örülünk, hogy hírt kaptunk ilyen módon a már második esztendeje, az amerikai Clevelandban szolgáló Tamásy lelkészházaspártól, Zoltántól és Évától:

„Jelenlegi munkánkat teljes mértékben missziói szolgálatnak gondoljuk. Annál is inkább, mivel az USA-ban ez az utolsó olyan evangélikus gyülekezet, ahol teljes magyar nyelvű istentisztelet van minden vasárnap és egyházi ünnepen. A gyülekezetnek kb. 75%-a magyar, de a többiek is értik valamennyire a nyelvet. Természetesen számukra külön angol nyelvű istentisztelet van minden vasárnap.

Először is az istentisztelet liturgiáját kellett korszerűsíteni, az 1937-es kissé idejétmúlt volt már. Az amerikaiak ragaszkodnak az 1918-as rendjükhöz, annak sajátos nyelvezetével együtt, ezt tisztelet-

ben tartom. A gyülekezet 62 éves. D. Brachna Gábor alapította, 1956-91-ig Juhász Imre vezette, majd 96 őszi érkezésünkig két református kolléga helyettesített. Az első

Eddig két dolog okozta a legtöbb nehézséget: az egyik a lelkeszi hivatal technikai felszerelése, meg kellett barátkozni a számítógéppel, amire Csóváron nem volt szükség. A másik az a tény, hogy az amerikai városrészek arculata hamar változik. A gyülekezet alakulásakor állítólag ez volt az egyik legszebb része Clevelandnek.

Azóta sajnos az „öslakosság” elköltözött, a házakat bérbeadták igénytelen családoknak. Már itt-létünk ideje alatt is érezzük a környék hanyatlását. Szintén említésre méltó, hogy templomunknak nincs önálló parkolója, ami errefelé alapkövetelmény.

Ugyanakkor öröm látni azt a lelkesedést, amellyel ideérkezősünk óta folyamatosan találkozunk. Noha a gyülekezet átlag-

életkora magas, hazai szemmel nézve szinte hihetetlen az az élni-akarási, amit itt tapasztalunk...”

Úrvacsorás istentisztelet a clevelandi evangélikus templomban

cél tehát a stabilitás visszaállítása, másrészt annak felmérése, hogy milyen lehetőségek vannak a továbblépésre.

Megkértük Széll Bulcsú kispesti lelkészt, hogy mutassa be Olvasóinknak az EKE szolgálatát, terveit:

Az indulás

1989-ben jött létre az EKE: *Evangélikusok Közössége az Evangéliumért*, amely szolgálatát hangsúlyozottan az egyházon belül végzi. Missziós, evangélizációs és hitmélyítő tevékenységét, mint egy munkáját, föl is ajánlotta egyházunk vezetőségének 1990. január 3-án. Azóta is önállóan, de egyházunkon belül és annak megújulása érdekében fejtjük ki működésünket. Szolgálatunkat az élő Úr Jézus Krisztusba, mint életünk Urába vetett hittel és Óérette igyekszünk végezni. Szolgáló közösségünk tagjainak száma több mint hatvan. Közösségünk köre kb. 600 lélekre terjed ki. Bárhová elmegyünk együtt és külön is, ahová meghívást kapunk. Egymás gyülekezeteiben is szolgálunk.

Rendszeres alkalmaink:

Két évkezdő ifjúsági . hétvége, konfirmandus csendes hét, két lelkisegély hét (tavasszal és ősszel), nyáron két ifjúsági hét, két gyermek hét, két család hét, tavasszal és ősszel egy-egy országos csendesnap, presbiteri hétvége.

Bibliaiskola!

Legújabb szolgálatunk a *Bibliaiskola*. Érezzük a fiatalság és általában az evangélikusság nagy

szükségét a keresztyén látás, bölcsesség, életmód, bibliaismeret területén.

Két éves Bibliaiskolánkat és a bibliai tanfolyamokat minden korosztálynak szeretettel ajánljuk.

Egy tanév nyolc bibliaiskolai hétvégéből és két teljes hétből, összesen 156 tanítási órából áll. Minden alkalom a piliscsabai Béthel Ott-

honban kerül megrendezésre. Tananyagként jelöltük meg a *bibliaismeretet, teológiai ismereteket, bibliai erkölcsant, egyház- és misztológiát, gyakorlati teológiát*.

Iskolánk bizonyítványt nem állíthat ki, de minden résztvevőnek hasznos ismereteket nyújt majd.

Tandíjat nem kérünk, de a szállásért, étkezésért hétvégenként 1600 Ft-ot kell fizetnie a hallgatóknak.

A tanév 1998. szeptemberétől indul. További információt a következő címen kérhetnek:

EKE Evangéliumi Alapítvány, 1141 Budapest, Egressy út 125. II/4.

EKE KONFERENCIÁK PILISCSABÁN:

júl. 19-25/aug. 23-29 –

felnőtteknek, családoknak

júl. 26-aug. 1/aug. 2-8 – fiataloknak

Jelentkezési cím:

1195 Budapest Nagy Sándor u. 41.

MISSZIÓI NAPTÁR – 1998

alkalmak, melyekre készülhetünk, hívogathatunk, imádkozhatunk értük!

Körzeti missziói napok

(gyülekezetek, nemzedékek, családok találkozója...)

Június 6. - Bük

Augusztus 29. - Tállya

Szeptember 19. - Békéscsaba

Szeptember 20. - Szabadka (!)

Országos evangélizáció

Október 17-18. - Déak-tér

Missziói gyermekkonferencia

10-14 éveseknek

Június 20-24. - Alberti Vendégház

Résztvételi díj: 2.500 Ft

Kedves Gyermekek!

1, 2, HÁROM! Ne ijedjete meg, ezek a számok nem az év végi bizonyítványotok érdemjegyei...

Miért számolunk háromig?

– mert harmadszor rendezhetjük meg ezt a tábor
– mert 3 teljes napunk lesz arra, hogy kinyomozzuk: mit is jelentenek a keresztyén életben ezek a számok: **1.2.3.?!?**

Szeretnénk, ha minél többen elindulnátok, újrastartolnátok, továbbfutnátok Jézus versenypályáján!

Jelentkezés június 1-ig az **Evangélikus Missziói**

Központ címén: **1164 Budapest, Batthyány**

Ilona u. 38-40. Tel/fax: 400 3057

IMAKÉRÉSEK

Seija Kuronen Marseille-ben dolgozó finn misszionáriusnő rendszeresen küldi imakéréseit a szolgálatát támogató közösségeknek. Ezek közé tartozhatnak az MM Olvasói is! Ne feledkezzünk meg imádságainkban sem a nehéz missziói „terepen” dolgozókról!

A legfrissebb imakérésekből:

- muzulmán nőknek tartott biblia tanulmányok
- hetenkénti és havonkénti bibliaórák
- új csoportok indulása
- utcai szórólappostás
- személyes engedelmesség

Az *Evangélikus Rádiómisszió* 5-10 perces programjai az alábbi helyi rádióadók körzetében hallhatók:

Bonyhád - Rádió Bonyhád: 105,2 MHz
Budapest - Rákospente Rádió: 69,86 MHz
Debrecen - MR körzeti adása: 91,4 MHz
Dunaújváros - Dominó Rádió: 99,1 MHz
Esztergom - Új Esztergom Rádió: 98,1 MHz
Kaposvár - Somogy Rádió: 69,44 MHz
Kazincbarcika - Rádió Top: 71,63 MHz
Kecskemét - Róna Rádió: 96,5 MHz
Nagykanizsa - Zala Rádió: 71,03 MHz
Nyíregyháza - PB Rádió/Jonatan Rádió: 70,88 MHz
Orosháza - Rádió 47: 88,6 MHz
Sopron - Panoráma Rádió: 94,1 MHz
Szarvas - Cervinus Rádió: 100,4 MHz
Székesfehérvár - Vörösmarty Rádió: 99,2 MHz
Szombathely - Szóköz Rádió: 67,52 MHz
Tapolca - Tapolca Rádió: 101,8 MHz
Vác - Dunakanyar Rádió: 91,9 MHz

„Elment és szólt...”

(Jn 4, 28)

KÜLMISSZIÓI KONFERENCIA

Piliscsaba, július 8-11.

Résztvételi díj: 3.000 Ft

Jelentkezés 1.000 Ft előleg

befizetésével június 10-ig

a Külmissziói Egyesület címén:

1085 Budapest, Üllői út 24.

Ez is imatémánk lehet!

Dr. Bálint Zoltán

külmissziós előadó körútja

szeptemberben:

időpont-egyeztetés

az **Evangélikus Missziói**

Központon keresztül.

Gyógyító szó betegeknek

KAZETTAMISSZIÓ

Új kazettánk dr. Cserháti Sándor: „A megrepent nádat nem töri el” című könyve alapján készült. Megrendelhető az Ev. Missziói Központ címén. A kazettáért csak adománynyokat fogadunk el...

„Köszönöm a
magyar néniknek
és bácsiknak,
hogy én is
kaphatok ebből
a szép
Bibliából!”

